

การกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่ง

พงศธร บวรโกศลจิต*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทร์**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาถึงการกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิดและวิเคราะห์ถึงฐานความผิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งว่ามีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติคุ้มครองผู้กระทำความผิดอันนำไปสู่การกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นผู้ขนยาเสพติดหรือมีขนยาเสพติดที่มีความใกล้ชิดต่อยาเสพติด และผู้อยู่เบื้องหลังหรือนายทุนให้ได้รับการลงโทษที่เหมาะสมเป็นรายบุคคลไป

จากการศึกษาพบว่า ปัญหายาเสพติดเป็นภัยร้ายแรงของสังคมที่นานาประเทศให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งในปัจจุบันกำลังเผชิญปัญหายาเสพติดที่มีการพัฒนารูปแบบที่สลับซับซ้อน อันนำไปสู่อาชญากรรมในลักษณะองค์กร(ประธาน วัฒนวานิชย์, 2548 : 9) โดยการนำเทคโนโลยี เทคนิควิธีการสมัยใหม่เป็นเครื่องมือในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นเครือข่าย ซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในหลายด้านมาร่วมกลุ่มกัน มีการวางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ดำเนินการอย่างรัดกุม และมีการปกปิดความลับให้รับรู้ข้อมูลเท่าที่จำเป็นและใช้ระบบตัดความสัมพันธ์ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจค้นและจับกุมของเจ้าหน้าที่ อีกทั้งยังพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการลักลอบค้ายาเสพติด ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายและผลกระทบรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคงของประเทศ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริและคณะ, 2549 : 1) ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรอาชญากรรมยาเสพติดที่ประกอบไปด้วยนายทุนหรือผู้บงการ โดยส่วนใหญ่จะมีการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

การสั่งการหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการตามแผนที่ตนวางไว้ โดยจะไม่เข้ามาใกล้กับตัวยาเสพติดเลยโดยจะมีการตัดตอน การสั่งการ การมอบหมายบุคคลในองค์กรรับผิดชอบในแต่ละช่วงหรือในแต่ละขั้นตอนในการกระทำความผิด โดยบุคคลที่อยู่ใกล้กับตัวยาเสพติดที่สุดโดยส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลในระดับล่างขององค์กร เช่น ผู้ขนส่งลำเลียง หรือผู้ดูแลสถานที่เก็บยาเสพติด การบริหารจัดการด้านการเงิน หรือการปกปิดทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้การขยายผลการสืบสวนสอบสวนของฝ่ายเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างยากลำบากในการที่จะรวบรวมพยานหลักฐานนำมาพิสูจน์การกระทำความผิด ของตัวนายทุน ผู้บงการ หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในองค์กร (ชาติชาย สุทธิกลม, 2549 : 4) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งที่ปรับเปลี่ยนกลวิธีในการขนส่งยาเสพติด โดยใช้วิธีการขนส่งสาธารณะ (ปณิฉัตร เดชวสุพงศ์, 2558 : 47) และกำลังประสบปัญหาการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วในทุกพื้นที่ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน เยาวชน และตามสถานบันเทิง ในอดีตประเทศไทยเคยถูกระบุว่าเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดและเป็นศูนย์การค้ายาเสพติดที่สำคัญมาก่อน (เพชรฯ สังขะวระและคณะ, 2530: 29) โดยมีเครือข่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ แม้ว่าการผลิตยาเสพติดในปัจจุบันจะลดลง แต่ก็ยังคงเป็นประเทศส่งผ่านยาเสพติดที่สำคัญ เนื่องจากมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการลักลอบค้ายาเสพติดไม่ว่าจะเป็นที่ตั้งภูมิศาสตร์ที่สามารถติดต่อเชื่อมโยงกับประเทศผู้ผลิตยาเสพติดที่สำคัญไม่ว่าทางบกหรือทางทะเลประกอบกับมาตรการตรวจสอบยังไม่รัดกุมและเข้มงวดเท่าที่ควร (กอบกุล จันทวโร , 2544 : น.5) เนื่องจากยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายภายในกำหนดความผิดฐานนี้ไว้โดยเฉพาะ อีกทั้งกำลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอันเป็นพื้นที่เปิดกว้างในการติดต่อคมนาคมการค้าเสรี และการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถลักลอบนำเข้าและส่งออกยาเสพติดได้ง่ายขึ้นเนื่องจากพื้นที่ชายแดนมีขอบเขตกว้างขวางประกอบกับมีปัญหาเส้นเขตแดนที่ยังไม่ชัดเจนอีกหลายพื้นที่ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบควบคุมไม่ทั่วถึง ทั้งนี้ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา มีการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมจนทำให้เกิดความจำเป็นหรือความต้องการใช้ยาเสพติดบางชนิดของบุคคลบางอาชีพซึ่งก่อให้เกิดผลประโยชน์กับกระบวนการผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย ซึ่งส่งผลทำให้เกิดการลักลอบค้ายาเสพติด โดยกฎหมายภายในของประเทศไทยที่อยู่ไม่ว่าจะประมวลกฎหมายอาญาหรือในรูปของกฎหมายพิเศษ ในปัจจุบันนี้ที่ได้บัญญัติกฎหมายที่ใช้ในการปราบปรามยาเสพติดกล่าวคือ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติ

มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 แต่ไม่สามารถเข้าไปควบคุมผู้ประกอบการขนส่งได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและให้สัมฤทธิ์ผลในการปราบปรามยาเสพติดที่มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการขนส่ง ต่อมาได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 41/2557 โดยวางหลักเกณฑ์เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด เพื่อให้การบริหารราชการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนและสังคมโดยรวม คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ให้กองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดของทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้นำเข้าและส่งออก รวมทั้งผู้สมคบและสนับสนุนช่วยเหลือให้ได้ผลอย่างจริงจังในทุกพื้นที่สกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตลอดแนวชายแดน ปราบปรามเครือข่ายค้ายาเสพติดในทุกหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ และใช้มาตรการตรวจสอบเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องทั้งระบบ(คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 41/2557) ทั้งนี้ ทำให้ประเด็นการลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งมีความชัดเจนมากขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มบัญญัติกฎหมาย ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งไว้โดยตรงซึ่งมีแต่เพียงการรับผิดฐานมียาเสพติดไว้ครอบครองเพื่อจำหน่ายเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าควรเพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น เพื่อปราบปรามยาเสพติดที่มีลักษณะเป็นการลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่ง และอุดช่องว่างทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายสำหรับความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งที่แสวงหาผลประโยชน์จากการทำธุรกิจบังหน้าไว้โดยตรงให้สอดคล้องกับภายใต้กรอบตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988 ข้อ 15 ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคีที่จะต้องมีการพันธกรณีในการปฏิบัติตามอนุสัญญานับดังกล่าว ถึงแม้ว่าจะนำบทบัญญัติที่มีอยู่ไปเทียบเคียงก็ยังไม่เพียงพอซึ่งส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายต่อการปราบปรามผู้ลักลอบขนส่งยาเสพติดตามกฎหมายไทยนั้นยากต่อการนำตัวผู้กระทำความผิดที่มีลักษณะการกระทำความผิดดังกล่าวมาลงโทษ รวมไปถึง

ถึงมาตรการ ในการควบคุมการตรวจสอบของผู้ประกอบการขนส่งและไม่มีบทกำหนดความผิด ผู้ประกอบการขนส่งในการลักลอบขนส่งยาเสพติด ทั้งยังขาดแคลนมาตรการทางกฎหมายที่สนับสนุน การตรวจสอบการขนส่งของผู้ประกอบการขนส่งให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากกฎหมายยาเสพติดมีสถานะเป็นกฎหมายอาญาอย่างหนึ่งที่จะต้องดำเนินการ ให้เป็นไปตามภารกิจของกฎหมายอาญาในการปราบปรามยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่ง ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยกำหนดความผิดฐานขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งนั้นเพื่อ ป้องกันมิให้การกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นซ้ำอีกอันเป็นการคุ้มครองสังคมทางกฎหมาย กล่าวคือ ภารกิจการปราบปราม(Repressive Function) และภารกิจป้องกัน (Prevention Function) ซึ่งภารกิจ การปราบปรามผู้กระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงต่อสังคม(ธานี วรรภัทร,2558 : 31-32) ซึ่งเมื่อพิจารณาในเนื้อหาสาระทางกฎหมายอาญายังพบว่า ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีผลกระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut) ที่เป็นคุณธรรมทางกฎหมายทั้งในส่วนบุคคล (Individualrechtsgut) และส่วนรวม (Universalrechtsgut) มีระดับของความชั่ว (Schuld) อันเป็น การกระทำที่สามารถตำหนิได้อย่างมาก (คณิต ฌ นคร,2555 :38) ทั้งนี้เพราะผู้กระทำผิดก็รู้ว่ายา เสพติดนั้นมีผลกระทบอันเป็นความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่น เมื่อพิจารณาถึงผลที่เกิดจากการ กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้า พนักงานตำรวจมีความยากลำบากในการแสวงหาพยานหลักฐานมาดำเนินคดีกับบุคคลต่าง ๆ ได้ ทั้งหมด โดยเฉพาะผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่หรือผู้ผลิตยาเสพติด รวมไปถึงการลักลอบขนส่งยาเสพติด ของผู้ประกอบการขนส่ง ทั้งนี้โดยสภาพในการดำเนินการบุคคลเหล่านี้มักไม่ได้เป็นผู้ลงมือกระทำ ความผิดด้วยตนเองโดยตรง แต่จะมอบหมายหรือสั่งการเป็นทอด ๆ ด้วยวิธีที่สลับซับซ้อน(คณิต ฌ นคร,2550 : 5)

ดังนั้น ควรมีกฎหมายรองรับบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในการกำหนดความผิดฐานลักลอบ ขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งไว้เป็น 2 ลักษณะ คือ ด้านผู้ค้าหรือผู้ผลิตหมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีพฤติการณ์ด้านยาเสพติดทั้งที่เป็นระดับผู้ผลิต ผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ รายกลาง รายย่อย ผู้ลำเลียงยาเสพติด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เกี่ยวข้องและด้านผู้เสพซึ่งอาจเป็นผู้เสพยาเสพ ติดและผู้ติดยาเสพติดไว้ในประมวลกฎหมายยาเสพติด เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมุ่งคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้กระทำความผิด มากกว่าที่จะมุ่งถึง

ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามอาชญากรรม เพื่อทำให้เกิดอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายในการกำหนดความผิดระหว่างผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่สูงกว่าบุคคลธรรมดาและผู้ค้ารายย่อยไว้แยกออกจากกัน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเหมาะสมในการลงโทษเป็นรายบุคคลไป

ผู้เขียนจึงได้วิเคราะห์บทบัญญัติของกฎหมายในการกำหนดความผิดผู้ลักลอบขนส่งยาเสพติดระหว่างมือขนยาเสพติดและผู้ประกอบการขนส่ง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติด กระบวนการและวิธีการ ๆ ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับในต่างประเทศแล้ว อันนำไปสู่การเสนอแนวทางแก้ไขบทบัญญัติแห่งกฎหมายในการกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งให้เป็นความรับผิดชอบ โดยกำหนดในรูปแบบของกฎหมายเฉพาะ ซึ่งสามารถนำมาใช้บังคับได้เป็นการทั่วไปและครอบคลุมได้ทุกกรณีที่เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนส่งยาเสพติดให้สอดคล้องกับอนุสัญญาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988 ทั้งนี้โดยการนำหลักกฎหมายของต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นระบบซีวิลลอว์และระบบคอมมอนลอว์

ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ศาลสูงฝรั่งเศสให้เหตุผลว่าความผิดดังกล่าวไม่ขึ้นอยู่กับเจตนาแต่อย่างใด (Qualit Juridique) ที่อาจรับผิดชอบได้ เช่น นายจ้างผู้ประกอบการขนส่งซึ่งกำหนดไว้เป็นพิเศษ (Responsabilit Special) เท่านั้น (Dalmasso Thierry ,1996 : 13) ด้วยเหตุผลที่ว่านิติบุคคลไม่ควรมียุติธรรมในการที่ไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญาอีกต่อไป โดยเฉพาะหากพิจารณาในวัตถุประสงค์ในการลงโทษซึ่งเกิดจากการกระทำที่กระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ทำให้นิติบุคคลของสาธารณรัฐฝรั่งเศสจำต้องรับผิดชอบทางอาญาเพื่อให้เกิดความเสมอภาค (Debove Fredderic , Falletti Francois , 2006 : 141) ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้บัญญัติกฎหมาย เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งไว้ในมาตรา 222-42 ของประมวลกฎหมายอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศสในการกำหนดบทลงโทษปรับสำหรับนิติบุคคลไว้สูงกว่าบุคคลธรรมดา เนื่องจากเห็นว่าหากลงโทษเท่ากับบุคคลธรรมดาฐานการค้ายาเสพติดจะทำให้ไม่เกรงกลัวต่อการลงโทษ เพื่อปราบปรามบรรดาบริษัทที่แฝงตัวประกอบธุรกิจบังหน้าของแก๊งมาเฟียหรือองค์กรอาชญากรรมและป้องกันไม่ให้นิติบุคคลที่ถูกปิดกิจการ เนื่องจากการกระทำความผิดที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมมาแบ่งปันกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลหรือเป็นผู้ประกอบกิจการ(อุทัย อาทิเวช ,2557: 36) โดยกำหนดโทษปรับสำหรับ

บุคคลธรรมดาไว้เป็นเงินจำนวน 7,500,000 ยูโร หรือประมาณ 375,000,000 บาท และในกรณีที่
เป็นนิติบุคคลจะมีลงโทษปรับเพิ่มขึ้นเป็น 5 เท่าของ 7,500,000 ยูโร รวมเป็นเงินจำนวน
37,500,000 ยูโรหรือประมาณ 1,875,000,000 บาท ของไทยนั่นเอง(อุทัย อาทิวะ ,2557: 37)
ทั้งนี้ กำหนดโทษขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้พิพากษาที่สามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานะการเงินของ
นิติบุคคลซึ่งเป็นผู้เป็นกระทำความผิดได้ หากปรากฏว่าการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นกา
รวมกลุ่มกันเป็นองค์การอาชญากรรมหมายความรวมถึงการลักลอบขนส่งยาเสพติดซึ่ง จะต้องระวาง
โทษจำคุก 30 ปี และปรับเงินจำนวน 7,500,000 ยูโร ตามมาตรา 222-35 วรรคสองและวรรคสาม
ของประมวลกฎหมายอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศส และห้ามประกอบกิจการ ถูกยุบและปิดกิจการสำหรับ
นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 5 ปี ตามกฎหมายแรงงาน ตามมาตรา 6313-1 รวมทั้งบุคคลธรรมดาที่ให้
ความช่วยเหลือ โยกย้าย ปกปิด ซ่อนเร้นหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพผลประโยชน์ใด ๆ ที่ได้จากการ
กระทำความผิด การสนับสนุนด้วยวิธีการใด ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสบายต่อการลักลอบลำเลียง
หรือการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 222-37 และมาตรา 222-38 ของ
ประมวลกฎหมายอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศส ต้องระวางโทษจำคุก10 ปีและปรับเงินจำนวน 750,000
ยูโรซึ่งอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ถึงครึ่งหนึ่งของมูลค่าของทรัพย์สินหรือรายได้ที่มาจากแสวงหาผลประโยชน์
จากการค้ายาเสพติดอีกด้วย ในกรณีผู้ใช้ให้กระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนส่งยาเสพติดซึ่ง
ลงโทษสูงสุดถึง 10 ปีและปรับ 7,600,000 ยูโร ตามกฎหมายอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศส มาตรา
222-39

หากกระทำในลักษณะกลุ่มอาชญากรรมเพื่อค้ำกำไร ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตผู้อื่น
มีการนำเข้ายาเสพติดปริมาณมาก จำต้องลงโทษจำคุกตั้งแต่ 2-15 ปี หากปรากฏว่าการกระทำ
ดังกล่าว มีลักษณะรวมกัน จำต้องลงโทษจำคุกตั้งแต่ 5-15 ปี ตามมาตรา 12 ของประมวลกฎหมาย
อาญาสาธารณรัฐเยอรมนี ทั้งนี้ไม่มีโทษจำคุกตลอดชีวิตในคดียาเสพติด ซึ่งศาลฎีกาของสหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมนีได้เคยมีคำพิพากษาว่าความผิดที่เข้าข่าย “ไม่ร้ายแรง” นั้น ขึ้นอยู่กับการ
พิจารณาสถานะแวดล้อมที่แสดงถึงความแตกต่างจากสภาพการณ์ทั่วไป อันทำให้ศาลเห็นได้ว่า การ
ลงโทษที่ใช้ตามปกติ นั้น ไม่สมเหตุสมผล(ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์ : 2556,108) ดังจะเห็นได้ว่า
การกำหนดความผิดกับผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดนั้นมีความยืดหยุ่นในการบังคับใช้กฎหมาย
คดียาเสพติดและมุ่งเน้นไปในเรื่องของการบำบัด การลดภาระที่ไม่ดีต่อสังคม และสุขภาพของ
ประชาชนเป็นรายบุคคลไป

ประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐเยอรมนี มาตรา 30a อนุมาตราหนึ่งบัญญัติไว้ว่า พิพากษาจำคุก ไม่น้อยกว่า ห้าปี จะได้รับการ กำหนดไว้ว่า ทุกคนที่ กระทำผิดกฎหมาย การ เพาะปลูก ยาเสพติด ผลิต ธุรกิจการค้าในการนำเข้าหรือ ส่งออก โดนมี่สมาชิกคนหนึ่งขององค์กร อาชญากรรม ที่มีการทำงานร่วมกัน อย่างต่อเนื่องของ การกระทำความผิด

ในระบบคอมมอนลอว์นั้น อาทิเช่น ประเทศอังกฤษเห็นว่า การประกอบกิจการต่าง ๆ เริ่มพัฒนาเป็นรูปของนิติบุคคล หากนิติบุคคลไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญาแล้ว อาจเกิดผลเสียหาย แก่บ้านเมืองและประชาชนเป็นอย่างมาก จึงเริ่มมีการกำหนดความผิดอาญาสำหรับนิติบุคคล (สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล , 2551 : 42) ก่อให้เกิดปัญหากรณีจำเลยเป็นนิติบุคคลเป็นจำเลย ในคดีอาญานั้นไม่ได้ ทั้งนี้หากเห็นว่านิติบุคคลไม่ควรได้รับการคุ้มกันจากการถูกดำเนินคดีอาญา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลงโทษในทางอาญาโดยที่ให้สิทธิจำเลยตั้งทนายไปแก้ต่างและปรากฏตัว ต่อหน้าศาลแทนนิติบุคคลในศาลได้ เนื่องจากนิติบุคคลไม่มีตัวตนจึงไม่สามารถลงโทษนิติบุคคล ที่เป็นโทษต่อกายได้ แต่สามารถลงโทษปรับแก่นิติบุคคลได้ เนื่องจากการปฏิบัติอุตสาหกรรม และความเจริญก้าวหน้าในเรื่องการขนส่งทำให้นิติบุคคลมีบทบาทสูงในสังคมและการดำเนินการ ทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการด้านขนส่งต่อมาความรับผิดชอบในการกระทำของผู้อื่นซึ่งได้กระทำนอกขอบ วัตถุประสงค์ โดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย และความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลได้สำหรับความผิดที่ เจตนาภายในได้ โดยการกระทำและเจตนาขององค์กรนิติบุคคลนั่นเอง (สุนัย มโนมัยอุดม , 2527 : 17)

การกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่งซึ่งปรากฏ ในพระราชบัญญัติการลักลอบค้ายาเสพติด ค.ศ. 1994 (Drug Trafficking Act of 1994) ซึ่งนิยามความหมายของคำว่า “ค้ายาเสพติด” และ “การลักลอบค้ายาเสพติด” ไว้อย่างชัดเจน ซึ่ง ครอบคลุมไปการนำเข้าและส่งออกยาเสพติด มียาเสพติดไว้ในความครอบครองโดยผิดกฎหมาย รวมไปถึงการลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการโดยการใช้ให้ผู้อื่นนำมาซึ่งการค้ายาเสพติด ดังที่ระบุไว้ใน มาตรา 1 อนุมาตราหนึ่ง (B)(C) (E) อีกทั้งบัญญัติไว้เป็นกฎหมายเฉพาะสำหรับการ ลักลอบค้ายาเสพติดไว้ในพระราชบัญญัติการลักลอบค้ายาเสพติด ค.ศ. 1994 ตามมาตรา 49 ผู้ใด ปกปิดหรือการถ่ายโอนเงินรายได้จากการลักลอบค้ายาเสพติด โดยการปกปิดหรือจะปลอมซึ่งเป็น ทรัพย์สินใดหรือทั้งหมดหรือบางส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมจะแสดงถึงรายได้ที่มาจากการค้ายาเสพติด หรือแปลงหรือการโอนทรัพย์สินนั้น หรือจะเป็นการเอาออกจากเขตอำนาจศาลที่เกี่ยวข้องหลีกเลี่ยง การถูกดำเนินคดี เพื่อริบทรัพย์ของผู้กระทำความผิดที่ได้จากการค้ายาเสพติด และ ผู้ใด ให้ความช่วยเหลือผู้กระทำความผิดเพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์ของการค้ายาเสพติด ไม่ว่าจะ

การเก็บรักษา สนับสนุน อำนาจความสะดวก รวมถึงการรับเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด โดยผู้ัน
รู้ว่าได้มาจากการค้ายาเสพติดหรือได้รับประโยชน์จากการค้ายาเสพติด รวมถึงรายได้ของบุคคลใด ๆ
ของยาเสพติดรวมถึงการค้ายาเสพติดไปยังสถานที่ใด ๆ ซึ่งในบางส่วนหรือทั้งหมดทางตรงหรือ
ทางอ้อมในการเป็นตัวแทนในการค้ายาเสพติดมาตรา 50 (1)(2) อนุมาตราหนึ่งของพระราชบัญญัติ
การลักลอบค้ายาเสพติดปี ค.ศ. 1994 ซึ่งกำหนดความผิดสำหรับการลักลอบค้ายาเสพติดดังกล่าว
ข้างต้นจำต้องจำคุกไม่เกิน 14 ปีหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 54 ของพระราชบัญญัติการ
ลักลอบค้ายาเสพติดปี ค.ศ. 1994

ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการประกอบกิจการที่มี
ลักษณะเป็นอาชญากรรมต่อเนื่องหรือที่เรียกกันว่า CCE (Continuing Criminal enterprise) นั้น
รัฐสภาได้มีการประกาศใช้ใน ค.ศ.1970 โดยบัญญัติไว้ในข้อ 2 ของพระราชบัญญัติการป้องกันยา
เสพติดที่ครบวงจรและการควบคุมการกระทำต่ออาชญากรรมที่ยาเสพติด(The Comprehensive Drug
Abuse Prevention and Control of Act 1970) นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการ
ประกอบอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดเป็นสำคัญซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการ
ซึ่งอยู่เบื้องหลังในการกระทำความผิดโดยได้มีการบัญญัติไว้ในข้อ 21 ประมวลกฎหมายสหรัฐ
ไว้ในมาตรา 848 (21 U.S. Code ง 848)เนื่องจากยาเสพติดที่เป็นภัยคุกคามที่เพิ่มขึ้นและ
มีความซับซ้อนต่อการหาความจริงกับผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้อง
ในการจัดยาเสพติดขนาดใหญ่ในการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายยาเสพติด แต่นำไปใช้กับบุคคลใด ๆ
ตรงบริเวณองค์การบริหารหรือตำแหน่งหน้าที่กำกับดูแลผู้ประกอบการนั้นโดยกำหนดให้ต้องรับผิด
ทางอาญาด้วย (Jimmy Gurul,2013: 5) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ใดมีส่วนร่วมในการประกอบ
กิจการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมอย่างต่อเนื่องจำต้องลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 20 ปี หรือ
จำคุกตลอดชีวิตและปรับจำนวนที่เพิ่มขึ้นจากการที่ได้รับอนุญาตให้เป็นไป ตามบทบัญญัติไว้ในข้อ
18 หรือปรับจำนวนเงิน 2,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ ถ้าจำเลยเป็นบุคคลที่มีลักษณะเป็น
ผู้ประกอบการปรับจำนวนเงิน 5,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ กรณีถ้าจำเลยไม่ใช่ผู้ประกอบการจะต้อง
ถูกริบทรัพย์สินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 853 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ เว้นแต่ ถ้ามีบุคคลใดเข้า
ร่วมในการกระทำภายหลังหรือก่อนการพิพากษาถึงที่สุด บุคคลนั้นจำต้องลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 30
ปี และอาจต้องถูกลงโทษเพิ่มขึ้นจนถึงจำคุกตลอดชีวิต และโทษปรับไม่เกินสองเท่าของจำนวนที่ได้รับ
อนุญาตตามบทบัญญัติของข้อ18 หรือปรับจำนวนเงิน 4,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ ถ้าจำเลยมี

ลักษณะเป็นผู้ประกอบการจะถูกปรับ 10,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ รวมทั้งทรัพย์สินซึ่งได้จากการกระทำความผิด ไว้ในข้อ 21 ประมวลกฎหมายสหรัฐไว้ในมาตรา 848 (A) ทั้งนี้ บุคคลใดผู้เข้าร่วมการกระทำการในการประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง จำต้องถูกลงโทษจำคุกตลอดชีวิตไว้ในข้อ 21 ประมวลกฎหมายสหรัฐไว้ในมาตรา 848 (B) และเสียค่าปรับตามลักษณะการกระทำความผิดดังที่ระบุไว้ใน ข้อ 21 ประมวลกฎหมายสหรัฐไว้ในมาตรา 848 (A)(A) (1) บุคคลนั้นเป็นผู้ดูแลหลักในการจัดงานหรือเป็นผู้นำขององค์กรซึ่งเป็นหนึ่งของผู้บริหารหลัก อาทิเช่น การจัดงาน หรือ ผู้นำ และ(2)(B) การกระทำที่ผิดต่อกฎหมายนั้น หากปรากฏว่า มีลักษณะเป็นองค์กร ที่มีจำเลยเป็นผู้ใช้เงินต้นหรือลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งในการเป็นผู้บริหารจัดการที่สำคัญขององค์กร โดยเป็นผู้ที่จัดงานหรือเป็นผู้นำที่ได้รับ 10,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ ในรายรับช่วงเวลาใดในสิบสองเดือนของการดำรงอยู่ ของการ ผลิต นำเข้า หรือ จำหน่ายยาเสพติดตามดังที่ระบุไว้ใน ข้อ 21ประมวลกฎหมายสหรัฐไว้ในมาตรา 848 (B) (1) โดยบุคคลที่มีส่วนร่วมตั้งแต่ห้าคนหรือมากกว่านั้นขึ้นไปซึ่งได้กระทำการจัดตำแหน่งงานที่กำกับดูแลหรือตำแหน่งอื่น ๆ ของการบริหารจัดการและองค์กรอาชญากรรมอย่างต่อเนื่องที่กำหนดไว้สำหรับวัตถุประสงค์ดังที่ระบุไว้ใน ข้อ 21 ประมวลกฎหมายสหรัฐไว้ในมาตรา 848(A) นอกจากนี้ หากยังฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ดังที่ระบุไว้ใน ข้อ 21 ประมวลกฎหมายสหรัฐไว้ในมาตรา 848 (E) ได้กำหนดโทษประหารชีวิต กล่าวคือ บุคคลใดที่มีส่วนร่วมในการหรือการทำงานในการปลักต้นขององค์กรอาชญากรรมอย่างต่อเนื่องหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำผิดกฎหมายกำหนดโทษดังที่ระบุไว้ใน ข้อ 21 ประมวลกฎหมายสหรัฐ ไว้ในมาตรา 841 และมีสั่งการ จัดหาหรือทำให้เกิดการฆ่าโดยเจตนาอันเป็นผลโดยตรงจากการฆ่า บุคคลนั้น จำต้องลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต บางกรณีอาจจะถูกตัดสินประหารชีวิต สำหรับกรณีที่มีการดำเนินการต่อองค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังที่ระบุไว้ใน ข้อ 21 ประมวลกฎหมายสหรัฐไว้ในมาตรา 841(B) ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันประกอบการประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมต่อเนื่องหรือที่เรียกว่า CCE (Continuing Criminal enterprise) นี้ มาตรา 848 นั้นจะต้องเป็นการกระทำโดยตกลงร่วมกันโดยบุคคลผู้ซึ่งมีตำแหน่งในการบริหารกิจการเพื่อจุดประสงค์แสวงหารายได้และผลประโยชน์จากการกระทำความผิดซึ่งผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นต้องรู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย (Peters, Gerhard, Woolley, John T, 1970 : 389) ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่จำเป็น ว่าผู้กระทำความผิดจะต้องมีความรู้ในรายละเอียดพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดทั้งหมด

ซึ่งพิจารณากระทำเป็นรายบุคคลไป (Report of the Ombudsman Victoria, 2003: 18) ดังจะเห็นได้ว่า กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมต่อเนื่องหรือที่เรียกว่า CCE (Continuing Criminal enterprise) นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในรูปแบบองค์กรอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมต่อเนื่องนั้นจากการพิจารณาในอัตราส่วนที่สำคัญจากผลประโยชน์ซึ่งได้รายได้จากการเข้าร่วมกระทำการในกิจการที่ผิดต่อกฎหมาย อาทิเช่น ผู้บริหาร (Organizer) ผู้ควบคุมสั่งการ (Supervisory) หรือผู้ที่มีอำนาจบริหาร (Management) เป็นต้น

จากการศึกษาประเทศที่ใช้ระบบซิลวิลลอว์และระบบคอมมอนลอว์ในการกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติดของผู้ประกอบการขนส่ง เพื่อนำมาพิจารณาประกอบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมยาเสพติดและเป็นการปกป้องเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามยาเสพติดว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม (Rule of Law) กล่าวคือ การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญนี้และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีความเป็นธรรม สามารถอธิบายพร้อมให้เหตุผลได้และจะใช้อำนาจรัฐโดยปราศจากบทบัญญัติของกฎหมายรับรองนั้นไม่ได้ ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำ ความผิด (Due of Process) และมุ่งถึงประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรม (Crime Control) เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการกำหนดความผิดฐานลักลอบขนส่งยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นผู้ขนยาเสพติดหรือมีขนยาเสพติดที่มีความใกล้ชิดต่อยาเสพติด และผู้อยู่เบื้องหลังหรือนายทุนไว้อย่างเหมาะสม ตามหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานและเป็นไปตามข้อบังคับระหว่างประเทศอันเป็นการกำหนดความผิดให้เป็นไปตามหลักพื้นฐานของรัฐธรรมนูญและหลักนิติรัฐ

บรรณานุกรม

กอบกุล จันทวโร. (2544). มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติดทางทะเล ของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติ ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.2490 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2534. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- คณิต ฅ นคร. (2550). เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 กับผลกระทบต่อ
ด้านกฎหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.รายงานการวิจัย.กรุงเทพฯ :
ทุนสนับสนุนการวิจัยของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- คณิต ฅ นคร. (2555). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์ .(2556). การศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ : ศึกษาเฉพาะ
กรณี ประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษ และ
สหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : สำนักกิจการในพระราชดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติ
ติยาภา สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม .
- ประธาน วัฒนวาณิชย์. (2548). ป้องกันองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติภายใต้กรอบมาตรา 31
อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร.
รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ:สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด.
- เพชรรา สังขะวรและคณะ.(2530). ยาเสพติดในเอเชียตะวันออกเฉียง.กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริและคณะ.(2549). โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและ
ปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- ปณัฒฉัตร เดชวสุพงศ์.(2558, มีนาคม). “การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในช่วงเทศกาลปีใหม่ ปี 2558 ของสำนักงาน ป.ป.ส.” วารสารสำนักงาน
ป.ป.ส. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม,
31, 1. หน้า 47.
- ชาติชาย สุทธิกลม . (2549).การบังคับใช้กฎหมายในคดียาเสพติด ปัญหาอุปสรรคและแนว
ทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.
- ธานี วรภัทร์. (2558). หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามแนวคิดของศาสตราจารย์
ดร.คณิต ฅ นคร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- สุนัย มโนมัยอุตมพงศ์. (2527,กรกฎาคม-สิงหาคม). “ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล”.
ดุสิต , 31 , 4. หน้า 17

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2551). เรื่อง ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล : ศึกษาเพื่อหา
ข้อเสนอทางนิติวิธีสำหรับประเทศไทยโดยเปรียบเทียบกับกฎหมายอังกฤษและฝรั่งเศส.
รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุทัย อาทิวา . (2557). รวบรวมความกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี. เจ. พรินติ้ง.

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 41/2557 เล่ม 131 ตอนพิเศษ 101 ง ลงวันที่ 5 มิถุนายน
2557.

Report of the Ombudsman Victoria.(2013).**Ceja Task Force Investigation of allegation of
Drug Related Corruption.** The Ombudsman Victorian Government Printer.

Jimmy Gurule.(2013).**Complex Criminal Litigation Prosecuting Drug Enterprises and
Organized Crime.**(3 rd Edition). Huntington, New York : Juris Publishing.

Peters, Gerhard; Woolley, John T. (1970). **Remarks on Signing the Comprehensive Drug
Abuse Prevention and Control Act of 1970.** The American Presidency Project.
University of California.

Glanville William. (1978). **Textbook of Criminal Law.** London : Stevens Son Ltd.

Yashwantraj vyas. (1981). The Criminal Liability of Corporation in Malaysia Law. **The
Organizing for the Seventh Law Asia Conference Bangkok.** p.9.